

سرشناسه	:	فقیهی، سیداحمد،
عنوان قراردادی	:	المیزان فی تفسیر القرآن. فارسی. برگزیده. شرح.
عنوان و نام پدیدآور	:	روش‌های تربیت اخلاقی در المیزان / مؤلف سیداحمد فقیهی.
مشخصات نشر	:	قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی <small>علیه السلام</small> ، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۵۲۸ص.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۶-۶۱۱-۸۸۴-۵
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا.
یادداشت	:	کتابنامه.
یادداشت	:	نمایه.
موضوع	:	طباطبائی، محمدحسین، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۰. المیزان فی تفسیر القرآن - نقد و تفسیر.
موضوع	:	تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴.
موضوع	:	تربیت اخلاقی -- جنبه‌های قرآنی.
شناسه افزوده	:	طباطبائی، محمدحسین، ۱۲۸۱ - ۱۳۶۰. المیزان فی تفسیر القرآن. برگزیده. شرح.
شناسه افزوده	:	مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی <small>علیه السلام</small>
رده‌بندی کنگره	:	ط ۲۵۶/۹۰۲۱۵۶/۹۸۷ BP
رده‌بندی دیویی	:	۲۹۷/۱۷۹
شماره کتاب‌شناسی ملی	:	۳۶۵۳۷۸۵

روش های تربیت اخلاقی

درا المنیران

www.ketab.ir

سیداحمد فقیه

انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

۱۳۹۳

شماره ردیف ۱۱۱۰
شماره موضوعی علوم قرآنی - ۵۹
۱۳۹۳-۴۳

■ روش‌های تربیت اخلاقی در المیزان

● مؤلف: سیداحمد فقیهی

● ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

● چاپ: عمران

● نوبت و تاریخ چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۳

● شمارگان: ۱۰۰۰

● قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

● دفتر مرکزی: قم، خیابان شهدا، کوی ممتاز، پلاک ۳۸
تلفن و نامبر: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۳۲۶

● شعبه مؤسسه امام خمینی(ره): قم، بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره)
تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۱۳۶۲۹

فهرست مطالب

۵	تقدیم
۶	قدردانی و تشکر
۱۹	مقدمه معاونت پژوهش
۲۲	مقدمه

فصل اول: کلیات

۳۰	پیشینه
۳۶	جایگاه تربیت اخلاقی در نظام اندیشه دینی
۳۶	۱. تربیت اخلاقی؛ هدف متوسط آفرینش
۳۸	۲. تربیت اخلاقی؛ هدف پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> و محوری‌ترین موضوع در آیات و روایات
۴۰	۳. نقش تربیت اخلاقی در مصونیت فکری و هنجاری (عقاید و احکام)
۴۸	۴. نقش تربیت اخلاقی در برقراری نظام اجتماعی مطلوب
۵۲	۵. تقدم تزکیه بر تعلیم
۵۳	۶. اهمیت موضوع و غایت در تزکیه و تربیت اخلاقی
۵۳	گونه‌های پژوهش در اخلاق
۵۴	ساختار پژوهش
۵۵	موانع و مشکلات

فصل دوم: مفهوم‌شناسی

۵۸	روش
۵۹	تفاوت روش و شیوه
۶۰	تربیت
۶۰	تربیت در لغت
۶۲	مفهوم‌شناسی تربیت در قرآن
۶۳	الف) فعل ثلاثی مجرد
۶۳	ب) فعل ثلاثی مزید از باب تفعیل
۶۴	ج) فعل ثلاثی مزید از باب افعال

۶۴ کاربرد اسمی ماده «ربو»
۶۵ تحلیل واژه تربیت در قرآن
۶۶ تربیت در اصطلاح
۶۷ تعریف برگزیده
۶۸ ویژگی‌های تعریف برگزیده
۶۹ اخلاق
۶۹ ۱. اخلاق در لغت
۷۱ ۲. اخلاق در اصطلاح
۷۳ ۱-۲. ملکات راسخ در نفس انسانی
۷۳ ۲-۲. صفات و ملکات پسندیده
۷۳ ۲-۳. مطلق صفات نفسانی
۷۴ اصطلاح اخلاق از منظر علامه طباطبائی
۷۷ ۳. بررسی واژه اخلاق
۸۲ تربیت اخلاقی
۸۳ ویژگی‌های تعریف برگزیده
۸۴ واژه‌های مشابه
۸۴ ۱. تهذیب
۸۴ ۲. ادب
۸۵ ۳. تطهیر
۸۶ ۴. تزکیه
۸۹ تزکیه در اصطلاح قرآنی
۹۲ شواهد قرآنی
فصل سوم: طراحی الگوی دسته‌بندی روش‌های تربیت اخلاقی	
۹۶ مقدمه اول: ویژگی روش‌ها
۹۶ مقدمه دوم: دسته‌بندی روش‌ها
۱۰۳ مقدمه سوم: درجات مختلف تربیت اخلاقی
۱۰۷ مقدمه چهارم: تحلیل و بررسی مبانی و مراحل شکل‌گیری عمل
۱۰۷ ۱. مبانی شکل‌گیری عمل
۱۰۸ ۱-۱. شناخت
۱۰۸ ۱-۲. میل و انگیزه

۱۰۸	۱-۳. قدرت
۱۰۹	۲. مراحل شکل‌گیری عمل
۱۰۹	۲-۱. تصور عمل
۱۰۹	۲-۲. تصور و تصدیق فایده
۱۰۹	۲-۳. شکوفایی میل‌ها
۱۱۰	۲-۴. برطرف کردن تعارض میل‌ها
۱۱۱	۲-۵. تبدیل میل به شوق و شوق مؤکد
۱۱۱	۲-۶. اراده و تصمیم به انجام عمل
۱۱۲	مقدمهٔ بنجم: عوامل زمینه‌ساز، ایجابی و رفع موانع
۱۱۵	ویژگی‌های الگوی طراحی شده
۱۱۵	۱. عمومیت
۱۱۸	۲. نظم منطقی
۱۱۸	۳. تأکید بر بعد شناختی
۱۱۸	۴. تشکیکی و طولی بودن

فصل چهارم: روش‌های تربیت اخلاقی در بعد شناخت

۱۲۲	اهمیت و جایگاه شناخت
۱۲۶	۱. سعادت و رابطهٔ آن با شناخت
۱۲۷	۲. حرکت استکمالی انسان
۱۳۰	۳. وابستگی ایمان و عمل صالح به شناخت
۱۳۱	روش‌های شناختی
۱۳۱	۱. روش‌های زمینه‌ساز در بعد شناخت
۱۳۱	۱-۱. کنترل قوهٔ خیال
۱۳۹	۱-۱-۱. کنترل راه‌های ورودی قوهٔ خیال
۱۴۱	الف) چشم
۱۴۳	ب) گوش
۱۴۶	۱-۱-۲. راه‌های کنترل عوامل زمینه‌ساز
۱۴۶	الف) پرهیز از طول امل
۱۴۹	راه درمان
۱۵۰	ب) پرهیز از غضب
۱۵۱	ج) پرهیز از تنهایی

- ۱۵۱ (د) پرهیز از بیکاری
- ۱۵۲ ۱-۲. صیانت از قلب
- ۱۵۷ سلامت و بیماری قلب
- ۱۶۰ شدت بیماری قلب
- ۱۶۰ مرگ قلب
- ۱۶۲ درجات مختلف بیماری قلب
- ۱۶۲ قلب و شناخت
- ۱۶۴ ۱-۲-۱. دستورالعمل‌هایی برای صیانت از قلب در بُعد شناخت
- ۱۶۴ الف) پرهیز از گناه
- ۱۶۵ ب) توبه
- ۱۶۶ ج) تقویت ایمان
- ۱۶۹ د) تذکر
- ۱۷۰ هـ) موعظه
- ۱۷۱ ۱-۳. خروج از غفلت
- ۱۷۳ ۱-۳-۱. مصادیق غفلت
- ۱۷۳ الف) غفلت از اصل وجود خداوند
- ۱۷۵ ب) غفلت از مقام پروردگار
- ۱۷۷ ج) غفلت از جهان آخرت
- ۱۸۲ د) غفلت از انبیای الهی
- ۱۸۲ هـ) غفلت انسان از خود
- ۱۸۵ ۱-۳-۲. روش‌های درمان غفلت با توجه به عوامل و زمینه‌ها
- ۱۸۶ ۱-۳-۲-۱. مال و ثروت
- ۱۸۷ راه درمان
- ۱۸۷ الف) انفاق
- ۱۸۹ ب) یاد آخرت
- ۱۹۰ ج) ذکر کثیر
- ۱۹۰ د) مراقبه دائم
- ۱۹۰ ۱-۳-۲-۲. فرزند و همسر
- ۱۹۲ راه‌های درمان
- ۱۹۲ توجه به جایگاه واقعی زن و فرزند

۱۹۳ ۱-۳-۲-۳. آمال و آرزوها
۱۹۴ یاد مرگ؛ درمان طول امل
۱۹۵ ۱-۳-۲-۴. زندگانی دنیا
۱۹۸ راههای درمان
۱۹۸ الف) نگاه ابزاری به دنیا
۱۹۸ ب) توجه به جهان آخرت
۱۹۹ ج) توجه به خداوند و ذکر مدام
۲۰۲ ۱-۳-۲-۵. شیطان
۲۰۳ راههای درمان
۲۰۴ ۱-۳-۳. راههای کلی درمان غفلت
۲۰۴ ۱-۳-۳-۱. ذکر خداوند
۲۰۵ مصادیق ذکر
۲۰۷ حقیقت ذکر
۲۰۹ اقسام ذکر
۲۰۹ ۱. ذکر لفظی
۲۱۰ ۲. ذکر قلبی و مراتب آن
۲۱۲ راههای رسیدن به ذکر قلبی
۲۱۳ الف) ذکر معاد
۲۱۵ ب) موعظه
۲۲۰ تحلیل ماهیت موعظه
۲۲۰ جنبه درمانی موعظه
۲۲۱ ۱-۴. معاشرت با صالحان
۲۲۶ ۲. روش‌های ایجابی تربیت اخلاقی در بعد شناخت
۲۳۰ ۲-۱. شناخت‌های لازم در تربیت اخلاقی
۲۳۱ ۲-۱-۱. شناخت انسان
۲۳۳ شناخت حقیقت وجودی انسان و تأثیر آن بر تربیت اخلاقی
۲۳۶ نقش مستقل دیدن خود در پیدایش رذایل اخلاقی
۲۳۸ نقش نماز در شناخت انسان
۲۴۰ دعا و اثر تربیتی آن در شناخت انسان
۲۴۱ ۲-۱-۲. شناخت خداوند

- ۲۴۱ الف) شناخت فطری خداوند
- ۲۴۴ ب) شناخت آگاهانه حضور خداوند
- ۲۴۵ اثر تربیتی ابتلائات در شناخت حضور خداوند
- ۲۴۷ ج) شناخت حصولی خداوند
- ۲۴۷ عدم ملازمت علم حصولی به خدا با تربیت اخلاقی
- ۲۴۸ روش‌های تحصیل خداشناسی
- ۲۴۸ اول: استفاده از آگاهان
- ۲۵۰ دوم: روش تعقل و تفکر
- ۲۵۲ دستورالعمل‌های جزئی
- ۲۵۵ د) توحید خالص؛ برترین شناخت
- ۲۵۹ ۳. موانع شناخت
- ۲۶۰ ۳-۱. غلبه هواهای نفسانی
- ۲۶۱ ۳-۲. بی‌تقوایی
- ۲۶۳ ۳-۳. خودبینی و خودپرستی
- ۲۶۵ ۳-۳-۱. خاستگاه‌های استکبار و دره‌مان آن
- ۲۶۵ الف) فراموشی خداوند و اعتماد به اسباب ظاهری
- ۲۶۶ ب) خضوع نکردن در برابر خداوند
- ۲۶۶ ج) غفلت از ضعف‌های خویش
- ۲۶۶ د) خودستایی
- ۲۶۷ ۳-۴. عناد با حق
- ۲۶۹ ۳-۵. حس‌گرایی
- ۲۷۱ ۳-۶. تقلید ناروا
- ۲۷۱ ۳-۷. اعتماد به ظن در امر سعادت
- ۲۷۲ ۳-۸. معاشرت با ناهلان

فصل پنجم: روش‌های تربیت اخلاقی در بعد میل و انگیزه

- ۲۸۲ مقدمه
- ۲۸۵ ۱. روش‌های زمینه‌ساز شکوفایی و جهت‌دهی میل و انگیزه
- ۲۸۶ نقش علم در میل
- ۲۸۸ ۲. روش‌های ایجابی تحریک و شکوفایی میل و انگیزه
- ۲۸۹ ترقی درجات و مراتب انگیزه و میل

- ۲۹۱..... ۲-۱. روش انذار و تبشیر
- ۲۹۳..... روش‌های خاص انذار و تبشیر
- ۲۹۶..... اهمیت انذار یا تقدیم انذار بر تبشیر
- ۲۹۸..... انذار؛ مقتضای حکمت
- ۳۰۱..... ۲-۲. محبت
- ۳۰۴..... ۲-۲-۱. مراتب محبت
- ۳۰۷..... ۲-۲-۲. راه تحصیل محبت خداوندی
- ۳۰۷..... الف) توجه به نعمت‌ها
- ۳۰۹..... ب) دریافت حضوری اسما و صفات الهی
- ۳۱۰..... ج) محبت اولیای الهی
- ۳۱۳..... ۲-۳. شناخت حقیقت دنیا و جهان آخرت
- ۳۱۷..... ۳. موانع شکوفایی میل و انگیزه‌های متعالی
- ۳۱۷..... ۳-۱. تعارض میل‌ها
- ۳۱۹..... ۳-۱-۱. عوامل ترجیح میل
- ۳۲۰..... الف) راحت‌طلبی
- ۳۲۲..... ب) عادت
- ۳۲۴..... ج) هیجان
- ۳۲۶..... ۳-۲. افراط در بهره‌مندی از لذت‌های مادی
- ۳۲۷..... ۳-۲-۱. فطری بودن گرایش به لذت
- ۳۳۰..... ۳-۲-۲. حکمت وجود لذت
- ۳۳۱..... ۳-۲-۳. راه‌های کنترل لذت‌های مادی
- ۳۳۲..... الف) لذت خوردن
- ۳۳۴..... راه‌های کنترل
- ۳۳۴..... اول: روزه
- ۳۳۵..... دوم: کم‌خوری
- ۳۳۵..... ب) لذت نکاح
- ۳۳۶..... راه‌های کنترل
- ۳۳۶..... اول: روزه
- ۳۳۶..... دوم: کنترل چشم
- ۳۳۷..... سوم: عفت

فصل ششم: روش‌های تربیت اخلاقی در بعد عمل

۳۴۰	عمل؛ ریشهٔ کمالات
۳۴۴	۱. روش‌های زمینه‌ساز در بعد عمل
۳۴۴	۱-۱. شناخت
۳۴۷	۱-۱-۱. توحید خالص
۳۴۹	مراتب توحید
۳۵۰	۱-۲. طلب توفیق الهی
۳۵۳	کبر و غرور؛ نتیجهٔ بی‌توجهی به توفیق الهی
۳۵۴	توفیق ترک گناه
۳۵۴	عوامل سلب توفیق
۳۵۵	توفیق توبه
۳۵۶	۱-۳. رابطه
۳۵۷	۱-۳-۱. مشارطه
۳۵۸	۱-۳-۲. مراقبه
۳۵۹	مراقبهٔ دائم
۳۶۱	مراتب مراقبه
۳۶۲	مراقبهٔ اصلاحی
۳۶۳	انگیزهٔ مراقبه
۳۶۵	۱-۳-۳. محاسبه
۳۶۶	شرط محاسبه
۳۶۷	نتیجهٔ محاسبه
۳۶۸	مراتب محاسبه
۳۷۱	فواید محاسبه
۳۷۱	۱-۳-۴. معاتبه
۳۷۳	۱-۴. بهره‌گیری از وسایط فیض الهی در تربیت اخلاقی
۳۷۸	۱-۴-۱. آثار تربیتی بهره‌گیری از وسایط فیض الهی
۳۸۲	۱-۵. تقویت اراده
۳۸۵	۱-۵-۱. عوامل تقویت اراده
۳۸۵	الف) تمرین
۳۸۷	ب) تحمیل بر نفس

۳۸۷.....	ج) پرهیز از تسویف
۳۸۸.....	د) ایفای واجبات و ترک محرمات
۳۸۸.....	هـ) فضایل اخلاقی
۳۸۹.....	و) صبر
۳۹۰.....	۲. روش‌های ایجابی در بعد عمل
۳۹۰.....	۲-۱. عبادت
۳۹۳.....	۲-۱-۱. نتیجه عبودیت و بندگی
۳۹۴.....	۲-۱-۲. محدوده اعمال عبادی
۳۹۵.....	۲-۱-۳. شرط عبادت
۳۹۶.....	۲-۱-۴. اقسام عبادت
۳۹۶.....	الف) اعمال جوانحی
۳۹۶.....	اول: توبه
۳۹۸.....	انواع توبه
۳۹۸.....	الف) توبه خداوند
۳۹۹.....	ب) توبه عبد
۳۹۹.....	۱. توبه از شرک به ایمان
۴۰۰.....	۲. توبه از معصیت به عمل صالح
۴۰۰.....	ج) توبه اولیا
۴۰۱.....	آثار تربیتی توبه
۴۰۱.....	آثار تربیتی توبه خداوند
۴۰۲.....	آثار تربیتی توبه عبد از شرک به توحید و ایمان
۴۰۲.....	آثار تربیتی توبه از معصیت
۴۰۲.....	الف) آمادگی قلب برای آراستگی به فضایل
۴۰۳.....	ب) تقویت روحیه امید
۴۰۳.....	ج) وسیله فلاح و سعادت
۴۰۴.....	د) وسیله رشد
۴۰۵.....	هـ) وسیله ایجاد ارتباط
۴۰۵.....	و) حیات و نور
۴۰۶.....	ز) توبه: نردبان ترقی
۴۰۷.....	دوم: تقدیم اراده الهی بر اراده خود

- ۴۰۹ سوم: توجه
- ۴۱۱ (ب) اعمال جوارحی
- ۴۱۱ اول: نماز
- ۴۱۶ نقش نماز در تربیت
- ۴۱۸ آداب و شرایط نماز
- ۴۱۸ خشوع
- ۴۲۰ محافظت بر نماز
- ۴۲۰ نماز جماعت
- ۴۲۱ تلاوت قرآن در نماز
- ۴۲۱ مقایسه نماز با دیگر عبادات
- ۴۲۱ نماز و وقت معین
- ۴۲۲ نماز: واجب ثابت
- ۴۲۲ رکن بودن نماز برای دین
- ۴۲۲ دوم: صداقت
- ۴۲۳ انواع صدق
- ۴۲۴ آثار تربیتی صداقت و راست‌گویی
- ۴۲۷ پرهیز از دروغ
- ۴۳۰ سوم: تقوا
- ۴۳۰ تقوا در قرآن
- ۴۳۲ رابطه تقوا با شناخت و گرایش
- ۴۳۲ حقیقت تقوا
- ۴۳۵ تقوا؛ روش تربیتی
- ۴۳۶ چگونگی تقوا
- ۴۳۷ تقوا؛ روش ایجاد اعتدال در قوا و ایجاد استقامت فطری
- ۴۳۸ تدریج در حصول تقوا
- ۴۳۹ تطبیق مراحل تقوا بر مراحل تربیت اخلاقی در الگوی پیشنهادی
- ۴۴۰ تقوا در حین عمل
- ۴۴۱ چهارم: تطبیق روش‌های تربیتی بر امور جزئی در مقام عمل
- ۴۴۴ رابطه عمل با وسوسه‌های قوه واهمه
- ۴۴۶ پنجم: صبر

۴۴۷ اهمیت صبر
۴۴۹ صبر ممدوح از نظر قرآن
۴۵۲ آثار تربیتی صبر
۴۵۳ ۳. موانع عمل
۴۵۴ ۳-۱. وسوسه‌های شیطانی
۴۵۴ راه درمان وسوسه‌های شیطانی
۴۵۵ ۳-۲. غفلت
۴۵۶ ۳-۳. لذایذ مادی
۴۵۶ ۳-۴. ترجیح مهم بر اهم
۴۵۷ ۳-۵. کسالت و تنبلی
۴۵۷ ۳-۶. محیط و جامعهٔ سالم
۴۵۸ ۳-۷. معاشرت با ناهلان
۴۶۰ ۳-۸. ضعف اراده

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

۴۶۹ منابع
	ضمائم
۴۷۶ گذری کوتاه بر زندگی علامه سیدمحمدحسین طباطبایی
۴۸۱ معرفی المیزان
۴۸۱ علامه طباطبایی و فهم قرآن مجید
۴۸۵ موضوعاتی برای پژوهش‌های بیشتر

نمایه‌ها

۴۸۸ آیات
۵۱۵ روایات
۵۲۱ نام‌ها
۵۲۵ کتاب‌ها

مقدمه معاونت پژوهش

حقیقت اصیل ترین، جاودانه ترین و زیباترین راز هستی و نیاز آدمی است که سلسله مؤمنان و عالمان صادق چه جانها که در راه آن نباخته، و جاهلان و باطل پرستان چه توطئه ها و ترفندها که برای محو و مسخ آن نساخته اند. چه تلخ واقعیتی است مظلومیت حقیقت، و چه شیرین حقیقتی است این واقعیت که در مصاف همیشگی حق و باطل، حق سربلند و سرفراز است و باطل از بین رفتنی و نگونسار. این والا و بالانشینی حقیقت، گذشته از سرشت حق، وام دار کوشش های خالصانه و پایان ناپذیر حقیقت جویانی است که در عرصه نظر و عمل کمر همت محکم بسته و از دام و دانه دنیا رسته اند، و در این میان نقش و تأثیر ادیان و پیامبران الهی، و به ویژه اسلام و پیامبر اکرم ﷺ و جانشینان برحق و گرامی او ﷺ، برجسته ترین است. دانشمندان نام آور شیعه رسالت خطیر و بی نظیر خویش را بهره گیری از عقل و نقل و غوص در دریای معارف قرآن و برگرفتن گوهر ناب حقیقت از سیره آن پیشوایان و عرضه آن به عالم بشری و دفاع جانانه در برابر هجوم ظلمت پرستان حقیقت گریز دانسته و در این راه دیده ها سوده و جانها فرسوده اند. اکنون در عصر بحران معنویت که دشمنان حقیقت و آدمیت هر لحظه با تولید و انتشار فزون از شمار آثار نوشتاری و دیداری و به کارگیری انواع ابزارهای پیشرفته سخت افزاری و نرم افزاری در عرصه های گوناگون برای سیطره بر جهان می کوشند، رسالت

حقیقت‌خواهان و اندیشمندان حوزوی و دانشگاهی، به‌ویژه عالمان دین، بس عظیم‌تر و سخت دشوارتر است.

در جهان تشیع، پژوهشگران حوزوی در علوم فلسفی و کلامی، تفسیری و حدیثی، فقهی و اصولی و نظایر آن کارنامه درخشانی دارند، و تأملات ایشان بر تارک پژوهش‌های اسلامی می‌درخشد. در زمینه علوم طبیعی و تجربی و فناوری‌های جدید نیز پژوهشگران ما تلاش‌هایی چشمگیر کرده، گام‌هایی نویدبخش برداشته و به جایگاه درخور خویش در جهان نزدیک شده‌اند، می‌کوشند تا با فعالیت‌های روزافزونشان مقام شایسته خویش را در صحنه علمی بین‌المللی باز یابند. ولی در قلمرو پژوهش‌های علوم اجتماعی و انسانی تلاش‌های دانشمندان این مرزوبوم آن‌گونه که شایسته نظام اسلامی است به بار ننشسته و آنان گاه به ترجمه و اقتباس نظریات دیگران بسنده کرده‌اند. در این زمینه کمتر می‌توان ردپای ابتکارات و به‌ویژه خلاقیت‌های برخاسته از مبانی اسلامی را یافت و تا رسیدن به منزلت مطلوب راهی طولانی و پرچالش در پیش است. از این‌رو، افزون بر استنباط، استخراج، تفسیر و تبیین آموزه‌های دینی و سازمان‌دهی معارف اسلامی، کاوش در مسائل علوم انسانی و اجتماعی از دیدگاه اسلامی و تبیین آنها از مهم‌ترین اهداف و اولویت‌های مؤسسات علمی به‌ویژه مراکز پژوهشی حوزه‌های علمیه است.

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی^{۱۲} در پرتو تأییدات رهبر کبیر انقلاب اسلامی و حمایت‌های بی‌دریغ خلف صالح وی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «مد ظله العالی» از آغاز تأسیس براساس سیاست‌ها و اهداف ترسیم‌شده از سوی حضرت آیت‌الله محمدتقی مصباح یزدی «دامت برکاته» به امر پژوهش‌های علمی و دینی اهتمام داشته و در مسیر برآوردن نیازهای فکری و دینی جامعه، به پژوهش‌های

بنیادی، راهبردی و کاربردی پرداخته است. معاونت پژوهش مؤسسه برای تحقق این مهم، افزون بر برنامه‌ریزی و هدایت دانش‌پژوهان و پژوهشگران، در زمینه نشر آثار محققان نیز کوشیده و بحمدالله تاکنون آثار ارزنده‌ای را در حد توان خود به جامعه اسلامی تقدیم کرده است.

کتاب پیش روی، پژوهشی است در قلمرو اخلاق اسلامی که با تلاش پژوهشگر ارجمند حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر سیداحمد فقیهی نگارش یافته است. هدف اصلی نویسنده ارائه الگوی تربیت اخلاقی قرآن در تفسیر گرانسنگ المیزان است.

معاونت پژوهش از مؤلف محترم و حجت‌الاسلام والمسلمین محمود عبداللهی و حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محمد داوودی که با مطالعه و ارائه نظرهای سودمندشان، بر اتقان و غنای اثر افزوده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کند و توفیق روزافزون ایشان را از خداوند منان خواستار است.

معاونت پژوهش

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی